

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2012. évi június hó 1. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság a halált okozó foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétsége miatt a **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Kaposvári Törvényszék B.788/2011/5. számú ítéletét az alábbiak szerint változtatja meg:

- a vádlott büntetését 1 (egy) év 10 (tíz) hó fogházra súlyosbítja;
- a bűnjelként lefoglalt és a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság által 605/2011. szám alatt kezelt Fanta üdítős flakon kiadására vonatkozó rendelkezést mellőzi és annak megsemmisítését rendeli el.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a vádtól eltérő minősítés miatt, a Btk.166.§ (4) bekezdésében meghatározott gondatlan emberölés vétségének a megállapítása végett, valamint súlyosbítás, a szabadságvesztés hosszabb tartamban történő meghatározása céljából, míg a vádlott és védője enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában az ügyészi fellebbezést változatlan tartalommal fenntartotta.

A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontjára - az iratok tartalma alapján mindössze azzal

egészítette ki, hogy a **sértett** 1944. december 16-án született (*hatósági boncolási jegyzőkönyv - nyomozati iratok 60. oldal*).

Az ekként kiegészített tényállás most már mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól: az hiánytalan, illetve kellő mértékben felderített, iratellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést nem tartalmaz.

Az elsőfokú bíróság a perrendi előírások maradéktalan betartásával folytatta le a bizonyítási eljárást, olyan részletességgel, hogy a felmerülő ténybeli és jogi kérdésekben megnyugtatóan állást lehetett foglalni. Mindezt jelentős mértékben megkönnyítette a rendelkezésre álló bizonyítékok alapvetően egyező tartalma, az a körülmény, hogy a vádlott beismerő vallomást tett.

Ellentmondás kizárólag a bűnjelként lefoglalt üdítő flakon külső megjelenését illetően merült fel, abban a vonatkozásban, hogy arra mikor került rá figyelmeztető felirat. A helyszíni szemle megtartásakor ugyanis a gombatermesztésre szolgáló épület előterében, a pincelejárat melletti asztalon megtalált 0,5 liter űrtartalmú, Fanta üdítő üvegen - nyomtatott betűkkel - öt helyen is olvasható volt a „FORMALIN” felirat.

A telephelyen szintén munkát végző **tanú2** (1968) és **tanú2** (1993) szerint azonban a műanyag üvegen mindezek - a munkavégzés időpontjában - még nem szerepeltek. Az első, a 2010. évi december hó 21. napján fogatosított kihallgatásukon tapasztalható kezdeti bizonytalanság után ezt határozottan állították, különösen azt követően, hogy a nyomozó hatóság által készített fényképfelvételeket megismerhették. Ugyanakkor a vádlott ezzel ellentétesen nyilatkozott, annak előadásával, hogy a szóban forgó figyelmeztetések már jóval korábban feltüntetésre kerültek.

E körben az elsőfokú bíróság - miután kétséget kizáróan nem látta bizonyítottnak az üdítő üveg utólagos feliratozását - a Be.4.§ (2) bekezdésében írt rendelkezés szem előtt tartásával rögzítette a múltbeli eseményeket. Érvei meggyőzőek, az indokolási kötelezettségének mindenben eleget tett.

A halálos eredménnyel járó bűncselekmények tekintetében nem mellőzhető a sértett életkorának a feltüntetése, ezt a másodfokú bíróság pótolta.

Ezen - az ügy érdekét nem érintő - kiegészítéssel a tényállás megalapozottá vált, így az a Be.352.§ (2) bekezdése értelmében irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

E tényállásból az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett a vádlottbüntetőjogi felelősségére.

Cselekményének a minősítése is megfelel az anyagi büntető jogszabályoknak.

Az irányadó tényállás szerint a vádlott - egyéni vállalkozóként - gombatermesztéssel foglalkozott, melynek keretében gombatermelő telepet tartott fenn és üzemeltetett. Tevékenységének sajátossága volt, hogy egyes időszakokban alkalmi munkavállalók segítségét vette igénybe, elsősorban nehéz fizikai munkára: a már letermett, táptalajjal töltött zsákok kihordása, valamint tehergépkocsira történő rakodása céljából.

E munkavégzés során a szerszámok és a helyiségek fertőtlenítését - a kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény (továbbiakban: Tv.) hatálya alá tartozó, veszélyes anyagnak minősülő - formalinnal végezte, oly módon, hogy az egyébként zárt lemezszekrényben tárolt kannából mindig kisebb mennyiséget töltött ki, egy 0,5 liter űrtartalmú, Fanta címkéjű műanyag palackba. A könnyebb kezelhetőség érdekében ez utóbbit használta, anélkül azonban, hogy a színtelen formalinnal teli üdítő üveget mások elől elzárta volna.

Ezzel megszegte a Tv.14.§ (5) bekezdésében, valamint a 21.§ (3) bekezdésében írt előírásokat. Az elsőként említett azzal, hogy - tilalmazottsága ellenére - az eredetileg élelmiszerekhez gyártott, illetve használt csomagolóeszközt veszélyes anyag tárolására használta. Ezen túlmenően pedig arról sem gondoskodott, hogy az ne kerüljön a biztonságos alkalmazásukra nem képes személyek birtokába.

A hatvanhat esztendő, a vádlott telephelyén alkalmi munkát végző sértett halála a fenti szabályszegések folytán, azokkal okozati összefüggésben következett be. Arra visszavezethetően, hogy a munkavégzés helyszínén hagyott, az asztalon tartott - színtelen folyadékkal megtöltött - üdítő üveg tartalmát emberi fogyasztásra alkalmasnak vélte. Emiatt azt a szájához emelte, és abba beleivott.

Döntő jelentősége volt annak, hogy mindez *szervezett munkavégzés* keretében történt. A foglalkozási szabályok betartását igénylő, gombatermesztői tevékenységet folytató vádlott ugyanis megbízást adott a sértettnek (továbbá két hozzátartozójának) a pincehelyiségben lévő zsákok kihordására és felrakodására.

Ennek során a vádlott, aki hosszabb ideje, megélhetésszerűen foglalkozott növénytermesztéssel - a veszélyes anyagok kezelését és tárolását érintően - *foglalkozási szabály hatálya alatt állott*. A munkavégzés irányítását, illetve a munkaterület ellenőrzését a fenti jogszabályban rögzített követelmények maradéktalan érvényre juttatásával kellett volna végrehajtania. Márpedig ezt elmulasztotta, illetve az előírásokkal ellentétesen cselekedett.

A sértett halála éppen e foglalkozási szabályok megszegésének volt a következménye.

Ilyen körülmények között a cselekmény Btk.171.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő (halált okozó) foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségekénti minősítése törvényes.

Következésképpen az ezt sérelmező fellebbezés megalapozatlannak bizonyult.

E bűncselekmény egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, melynek a Btk.83.§ (2) bekezdésében meghatározott középértéke: három év.

A büntetőjogi jogkövetkezményeket meghatározó tényezőkkel kapcsolatosan, a cselekmény tárgyi súlyával összefüggésben mindenekelőtt az alábbiak kiemelése szükséges:

A vádlottnak tisztában kellett lennie a mérgekezési előírásokkal, így annak köztudomású tilalmazottságával, hogy az eredetileg élelmiszerekhez gyártott csomagolóeszközökben veszélyes anyag vagy veszélyes keverék nem tárolható, illetve nem hagyható ellenőrzés nélkül. Ettől mégis eltért, így a foglalkozási szabályszegésben testet öltő elkövetési magatartása nyilvánvalóan szándékosan történt.

Ugyanakkor a formalin emberi szervezetre gyakorolt élettani hatása sem volt ismeretlen előtte, hiszen fontosnak tartotta az üvegen feltüntetni annak valódi tartalmát. Tudomással bírt tehát a fogyasztásának következményeiről, így arról, hogy az már kis mennyiségben is súlyos, akár az élet kioltásával járó mérgezéshez vezethet.

Ennek ellenére bizakodott az ilyen jellegű eredmény bekövetkezésének az elmaradásában. Bizakodása konkrét, reális tényeken alapult, elsősorban azon, hogy a műanyag üvegre írott figyelmeztetés kellő tájékoztatást ad a flakon valódi tartalmáról. Ezen túlmenően bízott abban is, hogy a folyadék jellegzetes szaga miatt alkalmatlan a fogyasztásra, miután az üveg kinyitásával azonnal érezhetővé válik a benne lévő formalin. Mindezt megerősíthette a korábbi évek gyakorlata; az a tény, hogy hasonló feltételek mellett máskor sem történt baleset.

A fentiekben jellemzett feltételezés azonban könnyelműnek, megalapozatlannak mutatkozott: a sértett mindezek ellenére beleivott az asztalon hagyott üvegbe. Ekként a veszélyhelyzet előidézése és a halálos következmény tekintetében a vádlottat tudatos gondatlanság /luxuria/ terhelte (Btk.14.§ I. fordulat).

Az enyhítő körülmények körében helytállóan történt meg a büntetlen előélet, a beismerő vallomás és a két kiskorú gyermekről történő gondoskodás számba vétele. Helyes annak javára való értékelése is, hogy a vádlott - látva a sértett rosszullétét - azonnal gondoskodott az orvoshoz szállításról.

A többszörös és súlyos szabályszegésnek, a gondatlanság súlyosabb fokának, valamint a bűncselekmény egy ember halálával járó, jóvátehetetlen következményének a szabadságvesztés tartamában kifejezésre kell jutnia. Erre a büntetési tétel alsó határával egyezően megállapított fogházbüntetés nem alkalmas, a Btk.37.§-ban megfogalmazott célok eléréséhez hosszabb szabadságvesztés szükséges.

Ezért a másodfokú bíróság azt egy év tíz óra súlyosbította. A szabadságvesztés próbaidőre történő felfüggesztése és az előzetes mentesítés alkalmazása ugyanakkor nem ellentétes az ítélkezési gyakorlattal.

A vádlott terhére bejelentett jogorvoslati kérelem tehát a fentiek szerint eredményre vezetett, ami egyben az enyhítést célzó fellebbezések megalapozatlanságát is jelentette.

A Somogy Megyei Rendőr-főkapitányságon 605/2011. szám alatt kezelt Fanta üdítő flakon értéktelen, arra senki sem tartott igényt, ezért annak a lefoglalás megszüntetése melletti megsemmisítéséről kellett - a Be.155.§ (1) és (8) bekezdése alapján határozni - határozni.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság - a Be.372.§ (1) bekezdése értelmében - az elsőfokú bíróság ítéletének a büntetőjogi jogkövetkezményekre és a lefoglalt bűnjelre vonatkozó részét megváltoztatta.

Az egyéb rendelkezések - ahogyan arra már utalás történt - törvényesek voltak, ezért azokat a Be.371.§ (1) bekezdésében írtak szerint helybenhagyta.

P é c s, 2012. június 1.

Dr.Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr.Túri Tamás s.k. előadó bíró, Dr.Tóth Sándor s.k. bíró

A Kaposvári Törvényszék B.788/2011/5. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.II.88/2012/5. számú ítélete folytán - az abban írt változtatásokkal - a 2012. évi június hó 1. napján jogerőre emelkedett és fel nem függesztett részében végrehajthatóvá vált.

.Krémer László s.k.
a tanács elnöke